

Posudek na dizertační práci Mgr. Evy Hurychové „KŘESŤANSKÁ ETIKA JAKO VÝCHODISKO PRO ŘEŠENÍ SPOLEČENSKY NEŽÁDOUCÍCH NÁSILNÝCH JEVŮ“

Anna Hogenová

Mgr. Eva Hurychová si zvolila cíl své práce ve velmi podrobném popisu a ve velmi podrobné analýze společensky nežádoucích jevů u mládeže v naší společnosti. Dizertace je velmi podrobná a je třeba zdůraznit, že je nejen deskripcí habituálních souvislostí tohoto charakteru v současné době, ale je také hlubokým ponorem do explanace těchto negativních fenoménů, které mají zcela planetární charakter.

V této situaci je nutná distance od tohoto celku, je důležité nenechat se zaplavit jednotlivostmi, které by naprosto znemožňovaly vytvořit si vhled do podstaty věci. Tento předpoklad byl v této dizertační práci splněn. Proto je úvodní část dějinně filosofujícího charakteru, což dnes většině podobných prací chybí, a pak je výsledek v tomto ohledu nedostačující. Tomu je věnován počátek práce, protože dizertace je prolongací nejen křesťanského pojetí mravnosti a morálky, ale především masarykovského humanismu, kterému Masaryk sám říkal „humanitismus“ a o němž prohlašoval, že je podstatou společnosti více, než hospodářství a ekonomické úspěchy. To dodává práci velmi důležitý význam, protože celé myšlenkové úsilí kolegyně Hurychové vychází z české filosofie.

Myšlenky Charlotty a Alice Masarykových vytvářejí kolorit, v němž jsou specifikovány jednotlivé problémy, které autorka textu považuje za zásadní. Z této výchozí pozice autorka naprosto přirozeně přechází k výkladu křesťanského humanismu a odtud k sociální pomoci, která je s tímto pojetím bezprostředně svázána. Péče o duši nastupující generace je pak úkolem nejvyšším. Metodologické předpoklady jsou v práci jednoznačně založeny a jsou prostoupeny filosofickým vhledem k jejich účinnosti, smyslu a pravdivosti.

Předložená práce je pokusem o pochopení celku, který se sestává z křesťanské etiky, filosofického pojetí dobra a zla, z vhloubení do teorie etiky, s vyústěním do etiky teologické. Odlišuje morální teologii od jiných pramenů, provází čtenáře do jemnosti pravoslavné recepce těchto otázek a problémů.

Je to opravdový pokus o celkovost, která v ohledu etickém současném vzdělanci podstatným způsobem chybí. Vyústění těchto parcialit pak shledává v křesťanství jakožto poslání pro všechny. Evropu pak autorka ještě vysvětluje na důležitém dělení anglosaské etiky od ostatní, která později se proměnila především do analytického pojetí této problematiky, stejně jako nominalistický charakter ontologie a gnozeologie této ostrovní části Evropy se vsunul do analytické filosofie současna.

To vše je vedeno ideou k celku nejen evropského lidství, ale k lidství vůbec. Autorka neopomenula i svízelnou situaci etické reflexe v současné postmoderně, v níž anómická neprůhlednost problematiky dobra a zla vede někdy ke skutečné neproniknutelnosti v poznávání podstaty etického založení lidských rozhodnutí, činů a postojů.

Vrací se tedy ke kořenům evropské spirituality, která se nachází v etice starých Řeků. Stále má na mysli celistvost lidského stvoření a tento pasus neopouští v žádné kapitole své pozoruhodné práce. To je důvod, proč se posléze věnuje reformační etice jako, v jistém smyslu, novému počátku v novověkém vývoji etické recepce v Evropě. Táže se po podstatě zodpovědnosti a s tím také po související problematikou norem a hodnot. Nepřehlédne i významného myslitele z Husovy fakulty Dr. Františka Mrázka a plynule přechází k analýze rozdílností mezi etikami, podtrhává významnost principiální etiky a její směry, neopomíná konkréci v oblasti etické. Ve vztahu ke společnosti připomíná etiku problémů v existenci, váže se k problému migrace a vykořeněnosti, identity a zvláště fenoménu jinakosti. Připomíná zcela kruciólní význam Mistra Jana Husa v jeho vztahu k pravdě, která se stala základem českého postoje v Evropě a je ustavena i v našich státních znacích. Kolegyně vzpomíná Morgana Scotta, C. G. Junga a obsírně se vztahuje k myšlení J. A. Komenského. Upomíná na nutnost empatie a jejího rozvíjení v křesťanské etice. Toto vše je teoretickou přípravou k jejímu zájmu o školskou sociální práci, kde nachází své místo.

Opět před čtenářem rozvíjí problematiku ŠSP z hlediska dějinného, viz recepce náboženského myšlení Alice Masarykové, aby se pak věnovala problematice etiky na školách. Pak velmi podrobně popisuje obsah, formy, cíle a významy ŠSP z hlediska synchronního. Zde se objevuje velmi široké rozpětí vzhledu do fenoménu ŠSP, kde uplatňuje křesťanská východiska jako základní předpoklady. Jedná se o vztah k ekosystému, u podoby ŠSP v zahraničí, vztahy k jiným profesím, akceptuje v tomto ohledu jako základní zdroj sociální pedagogiku, mluví o modelech ŠSP, o inovacích, o spolupráci s OSPODEM, akcentuje vše

o nařízeních Evropy o právech dětí a dospělých, o kontextech vyššího řádu pro všechnu tuto naznačenou problematiku.

Vše doplňuje o výzkum z roku 2018 o partnerském násilí atd. Veliký význam má graf rizikového chování ve školách, což je pak doplněno o definice jednotlivých druhů rizikového chování šikany aj. Do ohrožujících prvků ve škole dnes patří i sexuální ataky, kyberšikana a mnohé formy, o kterých širší společnost dosud explicitně ví jen velmi málo. Následující empirická část představuje řadu důkazu dříve tvrzeného a otvírá před čtenářem fenomén rizikového chování na dnešních školách s překvapivou přesností, vysvětlením a s poukazy k řešení. Empirická část splňuje po stránce metodologické a formální všechny patřičné nároky kladené na tento druh explicitního výkladu. Práce až na drobné překlepy vykazuje především preciznost po stránce věcné i formální a jednoznačně ji doporučuji k obhajobě a k zahájení adekvátního řízení.

Rozhodně bude velmi dobrým studijním materiálem nejen pro kolegy, ale pro širokou společenskou veřejnost.

V Praze dne 13. 1. 2020

prof. PhDr. Anna Hogenová, CSc.